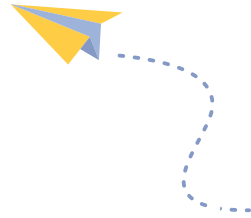

Het Leids Economisch Programma

Speerpuntenplan
2023

Ondernemend Leiden zet zich in voor een goede ondersteuning bij de transitie.

Ondernemersbelangen borgen in gemeentebeleid

In 2022 kregen ondernemers weer van alles voor hun kiezen. Terwijl de effecten van de coronamaatregelen nog dagelijks voelbaar waren, stegen energieprijzen en inflatie naar recordhoogten. Dit tegen een achtergrond van groeiende personeelstekorten, een stroomversnelling in het online shoppen en de algehele noodzaak om te verduurzamen.

Kortom, meer dan ooit worden ondernemers uitgedaagd om te innoveren; om te kijken naar andere manieren van zaken doen. Mag van ondernemers verwacht worden, dat zij deze uitdagingen aan gaan? Zeker. Tegelijkertijd mag van de gemeentelijke overheid verwacht worden, dat zij een verantwoordelijk en stimulerend beleid voert. Een beleid dat de veerkracht van ondernemers versterkt.

Daarom is Ondernemend Leiden tijdens de coronacrisis het gesprek aangegaan met de bestuurders van de aangesloten ondernemers- en brancheverenigingen. Op basis van die gesprekken zijn we gekomen tot het Leids Economisch Programma. In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van afgelopen jaar hebben we hard gelobbyd om de punten uit het Leids Economisch Programma deel te laten worden van het beleidsakkoord. Voor 75 procent is dat gelukt.

We zijn daar blij mee, maar er is nog veel werk aan de winkel. Denk aan de ondernemers die hulp nodig hebben om uit of door de crises heen te komen. Denk ook aan de ondernemers die steun behoeven bij het realiseren van verschillende transities met akelig nabije deadlines: de Energietransitie, de Zero Emissie Stadslogistiek, autoluwe binnenstad en het realiseren van ruimte voor werken in de stad. Ondernemend Leiden zet zich in voor een goede ondersteuning bij de transitie. Dit doen we door in gesprek te gaan met het College, diverse ambtelijke teams en experts. Daarnaast delen we informatie over het hieruit voortkomende stimulerend beleid en maatregelen.

De impact van de genoemde transitie op de huidige economische structuren is groot. Op het aanpassingsvermogen van ondernemers wordt een enorm beroep gedaan.

Wat moet ik precies doen? Hoe moet ik dit doen? En wat heb ik nodig... vragen die centraal stonden tijdens de werksessie *Wat Gaat Goed, Wat Kan Beter*. Dit evenement vond in november plaats voor alle bestuurders van de Ondernemend Leiden-partners. Tijdens de werksessie werden de aanpak en de resultaten gedeeld. In de subsessies gaven de bestuurders hun input per thema.

De resultaten hebben we verwerkt in het 7 punten tellende Speerpuntenplan 2023. Per punt is omschreven welk beroep we doen op de overheid, welke inspanningen ondernemers leveren en om welke publiek-private samenwerkingsprojecten het gaat. Met dit plan in de hand gaan we als Ondernemend Leiden aan de slag. Doel: de belangen van ondernemers te borgen in nieuw en bestaand gemeentelijk beleid.

Met vriendelijke groet,

Nico Tates
Voorzitter
Ondernemend Leiden

Erwin Roodhart
Manager Stadsbreed
Ondernemend Leiden

Onze speerpunten

Onderstaand staan de speerpunten weergegeven waar Ondernemend Leiden zich in 2023, samen met de partners, op inzet.

Uit Het Leids Economisch Programma zijn 10 concrete voorstellen en projecten (het 10-puntenplan) voortgekomen waarvoor we ons met succes in 2022 hebben ingezet. In de jaarlijkse werksessie 'Wat Gaat Goed, Wat Kan Beter' zijn de inspanningen en resultaten besproken. Daarnaast zijn we samen met de bestuurders van de aangesloten partners gekomen tot een Speerpuntenplan voor 2023. Binnen dit plan staan een aantal uitgangspunten centraal:

- Met de definitie 'ondernemers' doelen we op alle bedrijven, instellingen en organisaties die gevestigd zijn in Leiden en als eigenaar of huurder van commercieel vastgoed via een ozb-afdracht een bijdrage leveren aan de stadsbrede belangenbehartiging;
- Ondernemend Leiden neemt zijn verantwoordelijkheid. We komen proactief met voorstellen, we denken mee en we jagen aan. Samen bouwen we aan een toekomstbestendig Leiden;
- Ons handelen begint bij het denken van ondernemers. Door middel van (online) bijeenkomsten en ons communicatieplatform bundelen we de denkracht die we gebruiken in de lobby t.b.v. het speerpuntenplan. De inzet en resultaten delen we via onze communicatiekanalen (website, Channels, OL-Update, whatsappgroepen, podcast, persberichten, publieke optredens);
- We zijn zoveel als mogelijk aan de voorkant betrokken, nog voordat het beleid op papier staat. Dit doen we door in gesprek te gaan met het college, raadsleden, ambtenaren en experts in verschillende vormen zoals een meeting, collegelunch, werkbezoeken en netwerkmomenten;
- We zetten ons in voor integraliteit, betrokkenheid en volgordeijkheid.
- We verbinden, informeren en activeren de achterban om het ondernemersklimaat te stimuleren;
- We zetten ons in voor een stad met een goede balans tussen wonen, werken en recreëren;
- Vanuit de gemeente wordt 'met ondernemers' gecommuniceerd in plaats van 'over ondernemers';
- Volgordeijkheid: eerst een alternatief vóór de invoering van beperkende maatregelen;
- Binnen de verduurzamingsopgaven en andere transities nemen ondernemers graag hun verantwoordelijkheid, wel dient de haalbaarheid en betaalbaarheid centraal te staan.

1. Houd Leiden bereikbaar
2. Een haalbare en betaalbare emissievrije bevoorrading van de binnenstad
3. Leiden als leefbare, levendige en ondernemende stad
4. Verandering vraagt om duidelijkheid en een meewerkende overheid
5. Een schone, hele en veilige stad
6. Leiden als stad waar onderwijs en bedrijfsleven elkaar versterken
7. Een lokaal stimuleringspakket voor ondernemers

1. Houd Leiden bereikbaar

Een bereikbare stad is een vitale stad. Helaas zien we dat de bereikbaarheid van Leiden momenteel onder druk staat. Enige verlichting is op komst met de Rijnlandroute en de aanpak van het OV-knooppunt Leiden Centraal. Aan de andere kant kent de stad veel knelpunten. Ook worden wegwerkzaamheden soms niet op elkaar afgestemd, hetgeen leidt tot onnodige opstoppen. Neem daarbij de verwachte bevolkingstoename in de stad en regio en Leiden komt zonder actie vast te staan.

- De winkel moet openblijven, ook bij wegwerkzaamheden: bij de planning en uitvoering van de wegwerkzaamheden is een integrale aanpak vereist, zodat de stad niet vast komt te staan. Als stadsbrede belangenbehartiger zijn we daarom aan de voorkant betrokken en in overleg met de instanties en roepen op tot een gemeentelijke meldplicht;
- Er komt duidelijkheid over parkeergarages en hubs: met een autoluwe binnenstad roepen we de gemeente op vóór 2024 duidelijkheid te scheppen over mogelijke locaties voor parkeergarages en hubs aan de randen van de stad en de regio te pakken. Daarbij gaat extra aandacht uit naar het bereikbaar houden van de stad voor de auto en de inzet op een logische centrumroute met voldoende parkeerlocaties en klantvriendelijke bewegwijzering;
- Het OV als aantrekkelijk alternatief voor de auto: het OV moet goed kunnen doorrijden op aparte busbanen, er is hoogfrequent aanbod en bedrijventerreinen, woonwijken, binnenstad en wijkwinkelcentra worden beter bereikbaar met het OV;
- Houd de Oost-Westverbinding levend (Rijn Gouwe Lijn Route): deze verbinding dient een stadsbreed belang voor de lange termijn. Daarom roepen we op het lange termijn belang voor de gehele stad niet te laten blokkeren door de belangen van individuen;
- Houd de optie voor een tram levend: neem de optie voor een tram mee bij het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT);
- We zijn vóór de nieuwe Morspoortgarage: de bereikbaarheid van onze binnenstad wordt hiermee geborgd. Daarom leveren we een positieve bijdrage aan het debat over de benodigde wijziging van het Bestemmingsplan om de huidige garage te verplaatsen naar een andere plek in de stad. Bij voorkeur i.c.m. een hublocatie aan de rand van de stad met overstappunt op (H)OV;

2. Een haalbare en betaalbare emissievrije bevoorrading van de binnenstad

Een emissievrije bevoorrading van de binnenstad vanaf 2025 is voor ondernemers onmogelijk, althans als er niet heel snel duidelijkheid komt. Ondernemers weten nu niet waar ze aan toe zijn, marktpartijen weten niet op welke plekken de hubs komen, het is nog onduidelijk hoe het traject naar de emissievrije zone er precies uit gaat zien en de betaalbaarheid staat onder druk. We zijn bang dat de gemeente straks een emissievrije zone invoert en gaat handhaven, terwijl ondernemers niet de tijd en mogelijkheid hebben gehad om zich erop aan te passen. Daarom moet dit dossier topprioriteit krijgen waarbij we erop toezien dat de gemeente de faciliterende rol (*stimulerend beleid, stimulerende maatregelen en bruikbare informatievoorziening*) vervult om de doelstellingen te halen waarbij de haalbaar- en betaalbaarheid geborgen wordt.

- Een duidelijke aanpak vóór de zomer van 2023: de gemeente moet de regierol pakken, de inzet vergroten en duidelijkheid scheppen aan ondernemers. Een duidelijk plan van aanpak is vereist, met daarin de stappen uitgelegd richting 2025. Als convenantpartners leveren Ondernemend Leiden en Centrummanagement Leiden leveren hieraan hun bijdrage door hun denkkracht en communicatiekanalen in te zetten om ondernemers te betrekken bij het te vormen beleid, te informeren, inspireren en te activeren;
- Uitbreiding van de ambtelijke capaciteit met kernteams: om duidelijkheid te scheppen roepen we op tot een uitbreiding van de ambtelijke capaciteit, met daarin drie kernteams: communicatie, ondersteunende maatregelen en indeling openbare ruimte;
- Maak hubs planologisch mogelijk: geef marktpartijen snel duidelijkheid over waar de overslaghubs gevestigd kunnen worden. Start daarbij alvast met het transformeren van de P&R Haagweg naar een hub;
- Combineer P&R en overslaghubs: maak efficiënt gebruik van de ruimte en combineer P&R en overslaghubs nabij uitvalswegen en ov-knooppunten.
- Borg ten alle tijden de haalbaarheid en betaalbaarheid: houd rekening met de situatie waarin ondernemers zich nu bevinden, biedt subsidies en rentevrije leningen aan en biedt uitstel indien een alternatief technologisch niet mogelijk is. Zodra de gemeente de haalbaarheid en betaalbaarheid niet centraal stelt heroverwegen wij onze rol als convenantpartner;

3. Leiden als leefbare, levendige en ondernemende stad

De ruimtevraag in Leiden is groot en er zijn meerdere belangen. Om Leiden ondernemend en levendig te houden zet Ondernemend Leiden zich in om de balans tussen wonen, werken, recreëren en (top)sport te borgen. Wat ons betreft hebben ondernemers de ruimte nodig om te ondernemen, medewerkers de ruimte om te werken, bezoekers de ruimte om te recreëren en inwoners de ruimte om te winkelen in het centrum of in het winkelcentrum om de hoek.

- We werken samen aan een duidelijke toekomstvisie: hoe ziet Leiden er in 2040 uit? Met de Omgevingsvisie is hier een eerste aanzet voor gegeven, maar de programma's die nu worden uitgewerkt moeten meer duidelijkheid scheppen. Daarom stimuleren we de gemeente om dit samen met ondernemers te doen, zodat we samen onze stip aan de horizon kunnen schetsen;
- Bescherm onze mooie hotels: daarom moet vergelijkbaarheid leidend zijn in regelgeving en handhaving tegen Airbnb-locaties. Schep duidelijkheid over wat er wel en niet mag en handhaaf dit vervolgens.
- Passende compensatie en extra ruimte voor bedrijven: kwaliteiten als functionaliteit, bereikbaarheid, klantenkring, bereikbaarheid voor werknemers, de prijs per vierkante meter, etc. moeten op zijn minst vergelijkbaar zijn bij een alternatief aangewezen locatie;
- We werken de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) verder uit: om de toekomstbestendigheid van de Leidse economie te borgen werken we samen met de gemeente en in regionaal verband de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij verder uit, naar voorbeeld van de EMU in Utrecht;
- Bewaak de balans tussen levendigheid en leefbaarheid in de (binnen)stad: we sturen aan op duidelijkheid in beleid, het maken van duidelijke keuzes, de aanwijzing van locaties voor horeca, winkels, cultuur, etc. en we bewaken initiatieven tegen de bezwaarmakerij van (binnenstad)bewoners. Ook trekken we samen op in het evenementenbeleid waarbij het vastgestelde beleid de individuele belangen overstijgt;

4. Verandering vraagt om duidelijkheid en een meewerkende overheid

Met een stapeling van ambities vanuit een veeleisende overheid hebben ondernemers duidelijkheid voor de korte en lange termijn en een meewerkende overheid nodig. Ondernemers hebben veel energie en ambitie om de uitdagingen van de toekomst aan te gaan, maar raken in de praktijk vaak verstrikt in een web van regelgeving, onduidelijke afspraken en problemen bij de vergunningverlening. Ook staat onduidelijkheid of er in de toekomst nog wel ruimte is om te ondernemen grote investeringen in de weg. Als we samen willen veranderen en willen verduurzamen, dan zullen we het ook echt samen moeten doen.

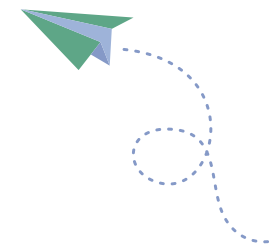
- Versoepel en versnel de vergunningverlening: om de ambities van de gemeente te halen is het belangrijk dat er vanuit de gemeente een positievere grondhouding komt tegenover initiatieven vanuit ondernemers. Dit betekent ook een versnelling van vergunningprocedures, waarbij wordt uitgegaan van het 'ja-mits'-principe van de Omgevingswet;
- Bied ondernemers duidelijkheid voor de lange termijn: wijs daarbij bedrijventerreinen aan als 'duurzame zones', waar ondernemers duidelijkheid hebben voor de lange termijn en meewerken aan de verduurzamingsopgave;
- We steunen de nieuwe aanpak om te komen tot centrale en proactieve gemeentelijke informatievoorziening zodat ondernemers makkelijk, volledig en snel worden geïnformeerd over ;
- Bied ondernemers proactieve ondersteuning bij de energietransitie met betrouwbare informatie, stimulerend beleid en maatregelen.

5. Een schone, hele en veilige stad

De basis van een stad waar iedereen zich prettig voelt is een schone, hele en veilige stad. Daarom zet Ondernemend Leiden zich hier samen met de partners, de parkmanagers en natuurlijk met alle ondernemers zich hier keihard voor in.

- Een gelijk kwaliteitsniveau voor gelijksoortige gebieden: vanuit het uitgangspunt 'een bedrijventerrein is een bedrijventerrein' of 'een winkelgebied is een winkelgebied' roepen we op tot een gelijkwaardig kwaliteitsniveau voor gelijksoortige gebieden;
- Pak ondermijning in de stad aan en geef terugkoppeling op gedane meldingen: ondermijning is een groot probleem en vaak is het onduidelijk in hoeverre een gedane melding wordt opgevolgd. Daarom vragen we voor een structurele aanpak van ondermijning en een accurate terugkoppeling van de melding in de MijnGemeente-app.
- Voldoende handhavers op straat in alle gebieden: een evenredige inzet van handhavers in alle gebieden laat soms te wensen over, maar is zo belangrijk om de veiligheid te waarborgen. Daarom roepen we de gemeente op meer handhavers aan te nemen en de capaciteit evenredig over de stad te verdelen. Zo wordt het probleem van het ene gebied niet (ook) het probleem van het andere gebied;

6. Leiden als stad waar onderwijs en bedrijfsleven elkaar versterken

Een optimale koppeling tussen onderwijs & arbeidsmarkt maakt onze stad toekomstbestendig en economisch vitaal. Een mooi voorbeeld hiervan is ons Leiden Bio Science Park, waar onderwijsinstellingen op alle niveaus samenwerken met lokaal gevestigde bedrijven. Ondernemend Leiden zet zich in om de aansluiting tussen onderwijs & arbeidsmarkt stadsbreed te versterken.

- We zijn voorstander om een verbinder (makelaar) aan te stellen vanuit de driehoek: Overheid, Onderwijs en Ondernemers. Deze persoon verbindt de verschillende initiatieven met elkaar om de brug tussen onderwijs & arbeidsmarkt te verbeteren;
- We verbinden stagiaires en bedrijven: daarom zetten we ons in om de Stagewijzer door te ontwikkelen met de focus op andere sectoren zoals de techniek en de mogelijkheid aan stagezoekers om een overzicht te krijgen van passende stageplekken in de regio. Dit doen we in nauw overleg met bestaande initiatieven zoals de stichtingen die in stageplaatsen bemiddelen op het MBO (SBB) en HBO (ELBHO) niveau en de school voor praktijkonderwijs;
- Behouden van lokaal opgeleid talent voor onze stad: er wordt door diverse groepen niet nagedacht over werken in en voor je eigen stad. Daarom willen we een campagne opzetten die oproept tot lokaal werken en mensen stimuleert in de eigen stad aan de slag te gaan;

- Leren van elkaars initiatieven: we helpen nieuwe initiatieven te leren van reeds succesvolle initiatieven, zoals 'Inventeurs Academy', door het geven van inspiratiesessies en het uitrollen van een whitepaper zodat het concept ook in andere sectoren kan worden toegepast.

7. Een lokaal stimuleringspakket voor ondernemers

De lokale economie heeft de afgelopen jaren, ondanks flinke klappen, heel wat veerkracht getoond. Helaas zien we dat de hoge prijzen, de economisch onzekere situatie en de krapte aan personeel het verdienvermogen onder druk zet. Daarnaast worden er grote investeringen en innovaties verwacht, zoals voor de verduurzamingsopgave.

Daarom zet Ondernemend Leiden zich in voor een lokaal stimuleringspakket voor ondernemers, om ondernemers te helpen bij de stappen die gezet moeten worden voor de 'economie van morgen'.

- Voortzetting van het Leids Stimuleringsfonds tot eind 2023: het fonds steunt initiatieven die de veerkrachtigheid van de Leidse economie en het mentale welzijn van ondernemers en hun medewerkers versterkt. Hiermee zetten we ons in om de toekomstbestendigheid van onze economie te vergroten;
- Kom met een rentevrij transitiefonds: help ondernemers bij de benodigde transities met een fonds met rentevrije leningen en voorkom dat de stijgende rentes en de huidige economische situatie stagnerend werken;
- We helpen ondernemers digitaliseren: we blijven partner in het publiek-private project 'laat digitalisering voor je werken' waarbij ondernemers worden ondersteund bij digitalisering om kosten te verlagen, de omzet te verhogen en de cybersecurity te verbeteren.

GROEN BEREIKBAAR. WAT KAN WAAR?

Over ons

Ondernemend Leiden zet zich in voor huidige en toekomstig gemeentelijk beleid, dat het lokale ondernemerschap stimuleert en waarin de stadsbrede belangen van ondernemers geborgd zijn. De volgende ondernemersplatforms en werkgeversorganisaties zijn partner van Ondernemend Leiden: Leiden Bio Science Park, Bedrijvig Leiden, Businessplatform Schipholweg-Schuttersveld, BV Leiden, Centrummanagement Leiden, Hoteloverleg Leiden, Ondernemersfonds Leiden, (Top)sport Leiden, SHOPJA! en het Voortgezet- en Wetenschappelijk Onderwijs. De partners vinden elkaar in het agenderen van thema's, waarin de overheid een belangrijke rol speelt. Met name zijn dit randvoorwaardelijke zaken, zoals:

- Economisch herstel
- Ruimte voor werken in de stad
- Bereikbaarheid van de stad en regio
- De aansluiting tussen onderwijs & arbeidsmarkt
- Het vestigingsklimaat

Wat ook de rol is van een stadsbestuur, een stad wordt altijd door haar inwoners gezamenlijk gebouwd. Daarbij komt verandering en innovatie met name vanuit de hoek van ondernemers. Wij geloven in de krachtenbundeling van stakeholders. Wij willen innovatieve en duurzame initiatieven met elkaar verbinden.

Graag laten wij ons uitnodigen om mee te denken over nieuw en bestaand beleid. Onze rol aan de beleidstafel is die van een volwaardige gesprekspartner.

Wanneer we zien dat het economische of het ondernemersbelang onvoldoende wordt geborgd, komen we met tegenvoorstellen. Wij denken we constructief mee over oplossingen. Want nogmaals, bouwen aan 'het Leiden van morgen' is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Onder regie van Ondernemend Leiden is het Leids Economisch Programma opgesteld inclusief het daaruit voortvloeiende 10 puntenplan (2022) en het Speerpuntenplan (2023). De hierin opgenomen punten zijn voortgekomen uit gesprekken met experts, ondernemers, bestuurders en de overheid. Om het ondernemersbelang te borgen zijn we initiator, deelnemer of kartrekker van meerdere projecten. Denk hierbij aan:

- Het stadsbrede communicatieplatform Chainels
- Werkbezoeken voor raadsleden en ondernemers
- Maandelijks Podcast 'Economie van Morgen'
- Collegelunch en 2-jaarlijkse Verkiezingsdebat
- Convenantpartner Zero Emissie Stadslogistiek, MKB-Deals
- Leids Stimuleringsfonds

Zie www.ondernemendleiden.nl voor meer informatie. Als u nog vragen heeft kunt u contact opnemen met Erwin Roodhart, manager Stadsbreed bij Ondernemend Leiden, via erwin@ondernemendleiden.nl of tel. 06-41281238.

STICHTING ONDERNEMEND LEIDEN

Een initiatief van:

**BEDRIJVIG
LEIDEN**

BVLEIDEN

Verbinden, inspireren, verdiepen en doen!

Gentrum
management Leiden

**HOTELS
VAN LEIDEN**

ONDERNEMERSFONDS
Leiden

ONDERNEMERS
VERENIGING
BIO SCIENCE PARK

business park
**SCHIPHOLWEG
SCHUTTERSVELD**

•SHOPJA!
Samenwerkende
Wijkwinkelcentra
Leiden

**TOPSPORT
LEIDEN.nl**

Universiteit
Leiden

